

רע"פ 1142/16 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 1142/16

לפני:
המבקש:
כבוד השופט א' שהם
פלוני

נגד

המשיבה:
מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, מיום 27.12.2015, בעפ"ת 9151-05-15, שניתן על-ידי כב' השופטים: י' גריל - שופט בכיר; ב' בר זיו; ו-ש' ברלינר - שופט עמית

בשם המבקש: עו"ד יוסף יעקבי

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטים: י' גריל - שופט בכיר; ב' בר זיו; ו-ש' ברלינר - שופט עמית), בעפ"ת 9151-05-15, מיום 27.12.2015, בגדרו התקבל בחלקו ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בחיפה (כב' השופט ש' בנג'ו) (להלן: בית המשפט לתעבורה), בגמ"ר 2200-11-13, מיום 1.4.2015.

רקע והליכים קודמים

2. המבקש הורשע, לאחר ניהול משפט הוכחות, בביצוע עבירות של גרימת מוות ברשלנות, לפי סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בצירוף סעיפים 40 ו-64 לפקודת התעבורה [נוסח חדש]; אי-ציות לרמזור אדום, לפי תקנות 22(א) ו-64(ה) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: תקנות התעבורה); ונהיגה במהירות בלתי סבירה, לפי תקנה 51 לתקנות התעבורה.

על-פי עובדות כתב האישום, ביום 12.11.2012, בשעה 20:40 או בסמוך לכך, נהג המבקש ברכב פרטי מתוצרת חברת "טויוטה", בכביש 4, ברחוב "ההסתדרות" שבחיפה, מכיוון דרום לכיוון צפון. בשלב מסוים, כך נטען, חצה המבקש צומת מרומזר, באור אדום, תוך שהוא נוהג במהירות בלתי סבירה. באותה עת, חצתה ופריק אמודי ז"ל, ילידת 1996 (להלן: המנוחה), במעבר חצייה שבמסלול נסיעתו של המבקש, כשהיא עוברת, בעצמה, באור אדום. המבקש פגע במנוחה עם רכבו, גרם לה פגיעות קשות בראשה, חזה, וגפייה התחתונות, והיא נפטרה מפצעיה.

3. בגזר דין, מיום 1.4.2015, עמד בית המשפט לתעבורה על התרשמותו של שירות המבחן מן המבקש. בתסקיר שירות המבחן נאמר, כי המבקש ביצע את העבירות בהן הורשע, בעת היותו כבן 17 שנים ו-11 חודשים. עוד צויין, כי המבקש אינו נוטל אחריות על האירוע, ואינו מביע חרטה. המבקש, כך על-פי התסקיר, עומד על טענתו כי חצה את הצומת באור ירוק, וכי המנוחה התפרצה לכביש. לבסוף, המליץ שירות המבחן כי ככל שיוטל על המבקש עונש מאסר בפועל, רצוי לשקול כי עונש זה יבוצע על דרך של עבודות שירות. לאחר הדברים האלה, קבע בית המשפט לתעבורה כי לנוכח תוצאותיה הקשות של התאונה – קרי מותה של המנוחה – נדרש להטיל על המבקש עונש מאסר לריצוי בפועל. ביתר שאת אמורים הדברים, כך נקבע, לנוכח דרגת הרשלנות החמורה שאפיינה את נהיגתו של המבקש, אשר "כשל בכל מובן אפשרי בהתנהלותו כנהג". בקובעו כאמור, לא התעלם בית המשפט לתעבורה מגילו הצעיר של המבקש, בעת התאונה, אך קבע כי מדובר במי שהיה "על סף בגירות", ומכאן שאין ליתן לגילו הצעיר את משקל הבכורה. עוד נקבע, כי המבקש לא קיבל אחריות על ביצוע העבירה, וגם בכך יש כדי לא להקל בעונשו. על יסוד שיקולים אלה, דן בית המשפט לתעבורה את המבקש ל-8 חודשי מאסר בפועל. עוד הושתו על המבקש, 10 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור, במשך 3 שנים, עבירות של גרימת מוות ברשלנות ו/או נהיגה בזמן פסילה; 8 שנות פסילת רישיון נהיגה בפועל; 6 חודשי פסילת רישיון נהיגה על תנאי, למשך 3 שנים; פיצוי כספי למשפחת המנוחה, בסך ₪ 40,000; וקנס כספי, בסך ₪ 5,000 או 50 ימי מאסר תמורתו.

4. המבקש לא השלים עם תוצאה זו וערער עליה לבית המשפט המחוזי. המבקש ערער, תחילה, גם על הכרעת דינו של בית המשפט לתעבורה, ואולם לאחר ששמע את המלצת בית המשפט, חזר בו המבקש מהערעור על הכרעת הדין, ומיקד את ערעורו בחומרת העונש בלבד. בהתחשב בכך, הפנה בית המשפט המחוזי את המבקש לשירות המבחן לנוער, לשם עריכת תסקיר משלים בעניינו; כמו גם לבחינתו של הממונה על עבודות שירות.

משהתקבלו חוות הדעת מטעם שירות המבחן לנוער והממונה על עבודות השירות, החליט בית המשפט המחוזי לקבל בחלקו את ערעורו של המבקש, ולהקל בעונשו. בית המשפט המחוזי ציין, כי בניגוד להתרשמותו של שירות המבחן מן המבקש, עובר למתן גזר הדין, הרי שניתן ללמוד מן התסקיר המשלים כי המבקש נוטל, בשלב זה, אחריות מלאה על מעשיו, ושואף, ככל הניתן, להשתקם ולחזור אל מסלול חייו התקינים. על רקע זה, ובשים לב לכך שהמבקש נמצא מתאים לריצוי עונשו על דרך של עבודות שירות, החליט בית המשפט המחוזי להפחית בעונשו של המבקש ולהשית עליו 6 חודשי מאסר בפועל, שירוצו על דרך של עבודות שירות (במקום 8 חודשי מאסר מאחורי סורג ובריח), לצד צו מבחן, לתקופה בת 12 חודשים. לתוצאה זו הגיע בית המשפט המחוזי, לאחר שנתן משקל רב יותר לגילו הצעיר של המבקש, בעת ביצוע העבירות. לשיטתו של בית המשפט המחוזי, המבקש היה קרוב לגיל בגירות, אך "אין להפוך אותו

ל"בגיר". יחד עם זאת, בית המשפט המחוזי דחה את טענתו של המבקש, לפיה היה מקום להורות על עריכת תסקיר מבחן נוסף בעניינו, אשר יבחן את האפשרות להימנע מהרשעתו בדין. נקבע, בהקשר לכך, כי המבקש חזר בו מערעורו על הכרעת הדין, ומכאן שאין מקום להידרש בשלב זה, פעם נוספת, לשאלת הרשעתו.

הבקשה לרשות ערעור

5. בבקשה לרשות ערעור שלפניי, טען המבקש כי יש מקום להימנע מהרשעתו בדין; ולחלופין להקל בעונשו. נטען, כי המבקש ביצע פעולות רבות המעידות על מאמצי השיקום אותם הפגין. לטענתו של המבקש, הותרת הרשעתו בדין על כנה, עלולה להסב לו פגיעה תעסוקתית בעתיד, ולסכל את אפשרותו להשתלב בלימודים בחו"ל. עוד נטען, בהקשר זה, כי ראוי היה להפנות את המבקש לבחינה מחודשת של שירות המבחן, ובפרט לאור נטילת האחריות הכנה מצדו על מעשיו. בהמשך, הצביע המבקש על רשלנותה התורמת של המנוחה, אשר עברה במעבר החצייה על אף שדלק אור אדום ברמזור. לבסוף, השיג המבקש גם על חומרת העונש שהושת עליו.

דין והכרעה

6. הלכה מושרשת היא, כי היעדרות לבקשת רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תיעשה במשורה, ובמקרים חריגים בלבד, המעוררים שאלה משפטית עקרונית או סוגייה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינים הישיר של הצדדים להליך, או כאשר קיים חשש מפני עיוות דין חמור או אי-צדק של ממש שנגרם למבקש (רע"פ 1202/16 ברוך נ' מדינת ישראל (15.2.2016); רע"פ 1231/16 רוזנברג נ' אגף החניה בעיריית תל אביב (15.2.2016); רע"פ 1180/16 ישעיהו נ' מדינת ישראל (15.2.2016)). לאחר שבחנתי את הבקשה שלפניי על צרפותיה, נחה דעתי כי היא אינה נמנית על אותם מקרים חריגים המצדיקים מתן רשות ערעור, ובשל כך בלבד, אין בידי להיעתר לה.

7. אוסיף, כי גם לגופו של עניין לא מצאתי ממש בטענותיו של המבקש, ודין להידחות. בהתאם לקביעתו של בית משפט זה בע"פ 2038/96 כתב נ' מדינת ישראל, נב(3) 337 (1997), האפשרות להימנע מהרשעתו של נאשם שביצע עבירה, מהווה חריג לכלל, על-פיו משהוכח ביצועה של עבירה, יש להרשיע את הנאשם. משכך, הימנעות מהרשעה תיעשה במקרים יוצאי דופן, המקיימים שני תנאים מצטברים. התנאי הראשון הוא, כי הותרת ההרשעה על כנה עלולה להסב פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם. על-פי התנאי השני, נסיבות ביצוע העבירה מאפשרות, באותו מקרה מסוים, לוותר על הרשעה, מבלי לפגוע מהותית ביתר שיקולי הענישה (ראו גם: רע"פ 3989/15 גוזלאן נ' מדינת ישראל (9.8.2015); רע"פ 2744/15 דרדיק נ' מדינת ישראל (17.6.2015); רע"פ 2136/15 פלוני נ' מדינת ישראל (29.3.2015); רע"פ 1931/15 מויססנקו נ' מדינת ישראל (26.3.2015)). במקרה שלפניי, שוכנעתי כי אין כל הצדקה, בנסיבות העניין, להימנע מהרשעתו בדין של המבקש, לנוכח חומרת העבירות בהן הורשע. כפי שקבעו הערכאות הקודמות, ובצדק, דרגת הרשלנות שאפיינה את נהיגתו של המבקש היתה חמורה ביותר. בהתקרב לצומת, הבחין המבקש ברמזור דולק באור ירוק מהבהב, ממרחק של לפחות 150 מטרים. חרף זאת, המבקש לא האט את רכבו ונכנס אל הצומת במהירות בלתי סבירה, כשהרמזור מתחלף לאור אדום, מבלי ליתן את הדעת לאפשרות כי הולכי רגל עשויים לעבור במעבר החצייה. רכבו של המבקש פגע במנוחה, גרם לה לפגיעות קשות, והיא נפטרה, למרבה הצער, מפציעה. דומה, אפוא, כי רשלנותו הגבוהה של המבקש מדברת בעד עצמה, וזאת, מבלי להתעלם מרשלנותה התורמת של המנוחה עצמה, שעברה באור אדום. משאלה הם פני הדברים, נראה כי בית המשפט המחוזי הלך כברת דרך משמעותית לטובתו של המבקש, בכך שהפחית בעונשו והמיר את מאסרו לריצוי בדרך של עבודות שירות. בנסיבות אלה,

סבורני כי אין כל הצדקה להימנע מהרשעתו של המבקש, ובדין נדחתה אפשרות זו על-ידי בית המשפט המחוזי.

עוד אציין, כי בשל הטעמים המפורטים לעיל, לא מצאתי מקום להקלה נוספת בעונשו של המבקש, וזאת בפרט לאור העובדה כי מדובר על השגה על חומרת העונש ב"גלגול שלישי" (רע"פ 5658/15 סמירנוב נ' מדינת ישראל (24.8.2015); רע"פ 5205/15 טנוס נ' מדינת ישראל (9.8.2015); רע"פ 3998/15 פלוני נ' מדינת ישראל (28.6.2015)).

8. אשר על כן, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

ניתנה היום, ז' באדר א התשע"ו (16.2.2016).

שׁוֹפֵט